

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 3	<i>Az EU egységes piacának elősegítése</i>
A program megnevezése	1. Varratmentes Európa – ölelkező kapcsolatok, akadályok és szűk keresztmetszetek nélkül A közlekedési szűk keresztmetszetek és kereskedelmi akadályok eltávolítása
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az EU versenyképességének javítása a növekedési tartalékok feltárásától függ. A kibővített EU-ban és általában a Duna régióban a politikai határok menti zóna belső társadalmi-gazdasági perifériává vált. Az Unión belüli határ menti zónában élő polgárok emberi, sokszor családi, gazdasági vállalkozási, kulturális és egyéb szabadság jogai csak akkor teljesedhetnek ki, ha a gazdasági szabadság jogokat gátló akadályokat lebontjuk, ha az Egységes Piac közlekedési fizikai infrastruktúrája és annak használata minden igényt kielégít. A Duna régió egyik legjellemzőbb sajátossága, hogy a szomszédos országokban őshonos nemzeti kisebbségek élnek, jobbra a politikai határok mentén, akik számára kiemelt fontossággal bír a határok átjárhatósága. A kisebbségek többi ízben megfogalmazták a határokon átívelő kapcsolattartás javítását célzó javaslatukat.</p> <p>A kereskedelmi akadályok lebontása a SOLVIT (Egységes Piac belső vitafóruma) hálózatán keresztül is elősegíthető. Egyes nemzeti hatáskörben hozott rendelkezések azonban a kereskedelem bujtatott akadályainak minősülnek, a sérelmek feltárása hiányos, ami jobb tájékoztatást kíván főleg a határ menti övezetek polgárai, vállalkozói, önkormányzatai irányban. Üzleti jelzések a banki szolgáltatások eltérő színvonalát, a cross-border szolgáltatások hiányát jelzik. Tudomás van az eltérő műszaki szabványok szelektív gazdaságfejlesztő hatásáról is (pl. bio-diesel).</p> <p>A Duna régió EU szegmensében a belső határokon és hasonlóan a régióbeli EU külső határokon átívelő közlekedési infrastruktúra hiányosságai és korlátozott használhatósága a belső piac egységessége kiteljesedésének és a kereskedelem fejlesztésének jelentős akadálya, ami egyben gátja az emberi, politikai, jó szomszédi kapcsolatoknak is.</p> <p>Elmaradt közúti összeköttetések, a politikai határt képező vízfolyásokon korábban átívelő újjá nem épített és hiányzó hidak, (pl. a bolgár-román szakaszon), közúti, vasúti összeköttetések, hiányzó kompok eltérő útirányú autópályák fejlesztések, jelöletlen határ menti aknamezők a Duna régió szinte minden határszakaszán jelen vannak.</p> <p>A Tisza folyón történő hajózásra vonatkozóan a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya között Belgrádban, 1955. március 9-én aláírt Egyezmény van hatályban. Az</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>Egyezményben foglaltak szerint a Tiszán csak a két ország hajói közlekedhetnek, harmadik ország hajói csak eseti engedélyezés alapján hajózhatnak, amelynek érvényesíthetősége a torkolati pozíciót elfoglaló Szerbia hatóságainak döntésétől függ. Az egyezmény felülvizsgálata régóta időszerű feladat, hiszen az Európai Unió tagjaként Magyarországnak a tagországok számára biztosítania kellene a hajózható folyóin való szabad közlekedést, ami elé az Egyezmény a Tisza és mellékfolyói tekintetében jogi akadályt gördít.</p> <p>A program célja tehát</p> <ul style="list-style-type: none"> - az áruk határokon át történő szabad áramlását a gyakorlatban akadályozó nemzeti kereskedelmi és gazdasági szabályozások egységesítése, harmonizálása - a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a használatát gátló akadályok felszámolása
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jelenleg ideiglenes határ átmeneti helyek állandósítása és új határátkelők létesítése, ennek lehetőségének elősegítése ▪ Határokon áthaladó regionális és helyi jelentőségű közlekedési infrastruktúra kiépítése ▪ Határon átmenő személy és teherforgalom feltételrendszerének (tarifák, engedélyezési szabályozás, menetrendek és útvonalak stb.) javítása, ▪ Az áruk, szolgáltatások szabad áramlását akadályozó állategészségügyi és népegészségügyi szabályozások valamint minőségi tanúsítványok rendszere, engedélyezési eljárások, előírások egységesítése.
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Bulgária, Csehország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	EU alapító szerződése
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi jó szomszédsági viszony, biztonság, kulturális, gazdasági, közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	HUNINEU (Magyar Nemzeti Kisebbségek Európai Érdekképviselői Irodája), SOLVIT, Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt., Magyar Közút nonprofit Zrt., Magyar Államvasutak, VOLÁN társaságok, teherfuvarozó szakmai szervezetek és önkormányzatok/helyhatóságok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A könnyebb emberi kapcsolattartási, átkelési lehetőségek miatt közeledhetnek az országok, népek, közösségek, intenzívebbé válnak a kapcsolatok, helyreállhatnak korábbi térségi gazdasági és vonzáskörzeti kapcsolatok, oldódnak a periferikus helyzetből következő hátrányok, ezáltal élénkül a határokon áthaladó kereskedelem, növekszik a régió gazdaságának teljesítménye és javulhat a helyben élők életminősége és az államok szomszédsági viszonya valamint a Régió vonzásképesége.</p> <p>A mindennapi életben tapasztalható igények és problémák egy csokorba gyűjtése, majd a problémarendezési projektek multilaterális irányításban (Duna régió, EU), felügyeletben, a nyilvánosság erejének hasznosításával</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	történő kezelése az európai polgárok, vállalkozók számára egyértelműen bizonyítaná az európai szintű beavatkozás eredményességét, , amely politikai hatása is kiemelkedő.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Alprogramonként eltérő
<i>Kapcsolódás más programokhoz/projektekhez</i>	A szomszédos országok közlekedési hálózatainak fejlesztéséhez lehetségesek a kapcsolódások

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
<i>Prioritás</i>	I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően
<i>A program megnevezése</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn – védelem – gazdálkodás - védekezés
<i>A program előzményei, indoklása, célja</i>	<p>Előzmények: Az élővizek védelmével kapcsolatos feladatok megvalósítása - a Víz Keretirányelv (VKI) előírásaival összhangban - Duna vízgyűjtő szinten az ICPDR koordinációjában folyik. Ennek keretében készült el a Duna vízgyűjtő vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT), jelenleg készül a Tisza részvízgyűjtő VGT-je, amelyek a konkrét intézkedéseket is tartalmazzák. A VKI végrehajtásával párhuzamosan folyik az Árvízvédelmi Irányelv és az ICPDR Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Program követelményeinek megvalósítása is. Utóbbi keretében 2009 végére az EU Árvízi Irányelve és Víz Keretirányelve figyelembe vételével a Duna 17 részvízgyűjtőjére elkészültek az Árvízvédelmi Cselekvési Tervek. Ezek közül Magyarország négy készítésében vett részt és kettő elkészítésének koordinátora volt. A program Duna vízgyűjtő szintű koordinálásában hazánk vezető szerepet játszott.</p> <p>Az árvízvédelemnek - különösen Magyarországon - kiemelt jelentősége van, s az utóbbi 10 év árvízi eseményei miatt az egész Duna vízgyűjtőn a figyelem középpontjába került.</p> <p>Indoklás: Az édesvizek – folyóvizeink, felszín alatti vizeink – felbecsülhetetlen értéket képviselnek. A jövőben a klímaváltozás, a társadalmi-gazdasági változások következményei várhatóan egyre jobban terhelik majd vízkészleteinket. Ezen értékek mennyiségi és minőségi megőrzése illetve fenntartható hasznosítása nagyfokú együttműködést kíván a különböző ágazatok szereplőitől és az érintett országoktól egyaránt.</p> <p>Cél: A vízgyűjtő országai vízgazdálkodással kapcsolatos tevékenységeinek összehangolása, a határokon átnyúló programok erősítése. Ennek keretében különös hangsúlyt kell, hogy kapjon: a vízkészletek mennyiségi-minőségi védelme; az árvízvédelem, az aszály elleni védekezés, a különleges ökológiai, társadalmi, gazdasági problémákat és lehetőségeket képviselő folyószakaszok, vízrendszerek védelme, fejlesztése. Szükséges az egységes alapú dunai információs rendszerek létrehozása a vízkészletek nemzetközi megosztásához, az vízkár elleni védekezéshez, a vízgazdálkodási és vízgyűjtő tervezéshez, a megfelelő gyakoriságú adatsorok előállításával.</p> <p>Magyarország a Duna menti országok között különleges helyzetben van, hiszen nálunk található a Kárpát-medence és Európa egyik legnagyobb édesvíz-készlete, ezért ennek megőrzése országunk számára kiemelt feladat. A szomszédos országok kétoldalú vízgazdálkodási együttműködése nagyon fontos téma a Duna vízgyűjtőjén, a vízgyűjtőn osztozó sok ország miatt, és a program keretében ezeket az együttműködések támogatni szükséges.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS – A jó ökológiai állapot elérése a Duna-vízgyűjtőn lévő országok összehangolt vízgyűjtő-gazdálkodásának keretében, ezen belül, a felszíni (kiemelt folyószakaszok, térségi vízrendszerek) és felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása, pl. az alábbi tartalmú projektekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízszennyezések csökkentését célzó projektek (pl.: szennyvíz-kezelés és hulladék gazdálkodás)

	<p>fejlesztése)</p> <ul style="list-style-type: none">• Vízfolyások és állóvizek hidromorfológiai állapotát javító projektek• Fenntartható vízhasználatok kialakítására irányuló projektek (Vízbázis és ivóvíz-minőség védelem, mezőgazdasági vízgazdálkodás)• Határon átnyúló felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos mennyiségi és minőségi problémák kezelésére irányuló projektek• Kiemelt részvízgyűjtő területeken a vízkészletekkel való gazdálkodással (vízkészletekhez alkalmazkodó és vízkészlet-megőrzést biztosító területfejlesztéssel) kapcsolatos projektek (a vízvisszatartás feltételeinek megteremtése, vízpótló rendszerek kiépítése, kettős működésű vízvisszatartó-vízpótló rendszerek bővítése) <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.1.1. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása - Duna vízgyűjtőterülete</p> <p>2.1.2. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása – A Tisza integrált vízgyűjtő-gazdálkodási tervének befejezése és végrehajtása</p> <p>2.1.3. Határokon átívelő szennyvezetékek terjedésének megelőzése</p> <p>2.1.4. A szigetek közti vízellátás javítása</p> <p>2.1.5. Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdnai csatorna) rehabilitációja</p> <p>2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN – A kockázat meghatározásával, a biztonság megteremtésével kapcsolatos projektek, az alábbi tartalommal</p> <ul style="list-style-type: none">• Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén• A Duna vízgyűjtő országok összehangolt árvízvédelmének megteremtése, a biztonság növelése a határokon átnyúló együttműködéssel• Közös árvízvédelmi információs rendszerek, nyílt adatbázisok kialakítása• Az elkészült modellrendszerek összekapcsolása, közös értékelése• Az árvízi (nagyvízi) medrek kezelési koncepciójának kialakítása <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.2.1. DKMT RESCUE, Határon Átnyúló Együttműködési Program</p> <p>2.2.2. A folyók modellrendszereinek összekapcsolása</p> <p>2.2.3. A folyók nagyvízi medrének összehangolt kezelése</p> <p>2.2.4. FLOOD RESCUE MODULE Európai gyorsreagálási képességek</p> <p>2.2.5. Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén</p> <p>2.2.6. Közös árvízvédelmi adatbázisok kialakítása és rendszerbe állítása</p>
--	---

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>2.3. EGYSÉGES ALAPÚ DUNAI INFORMÁCIÓS RENDSZEREK - Monitoringgal és értékeléssel kapcsolatos projektek, az alábbi témakörökben</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ICPDR egységes informatikai rendszerének továbbfejlesztése • A monitoring és értékelő rendszerek összehangolása/ összekapcsolása • Duna-völgyi szakintézmények kapcsolatfelvétele, munkájuk összekapcsolása • Társadalmi felelősségvállalás elősegítése, szemléletformálás az egységes dunai vízgyűjtőszemlélet megteremtéséhez (speciális vízgazdálkodási továbbképzés, Duna-nap, Duna ismerettár) <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.3.1. "A Duna radiológiai ellenőrzése"</p> <p>2.3.2. Hordalékvaltozások folyamatvizsgálata a Duna vízgyűjtőjén</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Szlovénia (VKI alá tartozó országok) Ukrajna, Horvátország, Szerbia</p>
<p><i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i></p>	<p>Az 1992. március 16-án, Helsinkiben elfogadott „A határokon átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és hasznosításáról” szóló ENSZ EGB Konvenció</p> <p>Az 1994. június 29-én, Szófiában aláírt „A Duna megóvásáról és fenntartható használatáról” szóló Konvenció</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>A 2007/60/EK Irányelve az árvízi kockázatok felméréséről értékeléséről és kezeléséről: az árvízi kockázatok felmérésére és kezelésére az árvizekkel kapcsolatos, az emberi egészségre, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következmények csökkentése; a lakosság felkészítése és veszélyérzetének tudatosítása, információk átadása, bevonása az előzetes felmérésekbe és döntéshozatalba; árvíz-belvíz, helyi vízkár mérséklése.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>92/43/EEC és 97/62/EC, 1882/2003 – Természetvédelmi Direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<p><i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i></p>	<p>I.A természeti környezet értékeinek védelme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közös vízgyűjtő- és vízkészlet-gazdálkodás kialakítása; ▪ ivóvízminőség védelem feltételeinek javítása; ▪ határokon áterjedő szennyezések(levegő, víz, zaj) terjedésének megelőzése <p>I.C Társadalmi gazdasági biztonság javítása:</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ katasztrófa (főleg vízkár, azaz árvíz-belvíz-aszály- vízminőségi kár elleni) védelem
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>kedvezményezett: teljes lakosság együttműködők köre: tagállami szakhatóságok, önkormányzatok célcsoport: a vonatkozó technikai kapacitással rendelkező vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács 2010. január 12-i állásfoglalása szerint „a Duna-vízgyűjtő szintű legfontosabb víziók a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szerves anyag szennyezés: tisztítatlan szennyvíz sehol sem fog a vizekbe kerülni az egész Duna vízgyűjtőn, • tápanyagszennyezés: a pontszerű és nem-pontszerű forrásból származó tápanyag kibocsátást az egész Duna vízgyűjtőn úgy fogják szabályozni, hogy se a vízgyűjtő vizeinek, se a Fekete tenger vizének állapotát ne fenyegetse vagy rontsa az eutrofizáció, • veszélyes anyagokkal történő szennyezés: a Duna vízgyűjtőjén és a Fekete tengernek a Duna vize által befolyásolt részében nem jelent majd veszélyt az emberi egészségre és a vizes élőhelyek állapotára, • hidromorfológiai változások: azokat úgy fogják kezelni, hogy a folyó múltbéli, jelenlegi és jövőbeli hidromorfológiai változásai az egész Duna vízgyűjtőn sehol se fogják megakadályozni a halak vándorlását és ívását, • árterületek, a vizes élőhelyek és a Duna kapcsolata: azokat az egész Duna vízgyűjtőn visszacsatolják a folyókhoz és rehabilitálják. Ezeknek a folyóparti területeknek az integráló funkciója biztosítani fogja az önfenntartó vízi élőlény-együtteseket, az árvízvédelmet és a szennyezések csökkentését is a Duna vízgyűjtőjén, • hidrológiai változások: úgy fogják kezelni, hogy a vizes élőhelyek természetes fejlődése és változatossága ne károsodjon, • jövőben megvalósuló, infrastrukturális projektek: azokat átlátható módon, a legjobb környezeti gyakorlat és a legjobb lehetséges technikák alkalmazásával fogják megvalósítani az egész vízgyűjtőn, a jó állapot romlását és a határokon átnyúló hatásokat meg fogják akadályozni, és csökkenteni fogják, vagy kompenzálják a negatív hatásokat, • felszínalatti vizekbe történő szennyezőanyag kibocsátások: azok sehol sem fogják rontani a felszín alatti vizek állapotát az egész Duna vízgyűjtőn, és ahol a felszín alatti víz már szennyezett, ott a jó állapot helyreállítása lesz a cél, • felszínalatti vizek használata: sehol se fogja meghaladni a rendelkezésre álló, fenntartható módon hasznosítható vízkészleteket a Duna vízgyűjtőjén.” <p>Árvízvédelmi biztonság nő a Duna vízgyűjtő területén. A kialakított vízrendszerek alkalmasak az árvizek elvezetésére, illetve aszályos időszakban a víz visszatartására.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A program finanszírozása</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Vízgyűjtő-gazdálkodás 2027-ig, folyamatos 6 éves vízgyűjtő-gazdálkodási ciklusoknak megfelelően (2015, 2021, 2027) Az összehangolt árvízvédelem a kockázat meghatározása alapján elkészített intézkedési terv szerint valósítható meg, melynek első lépcsője a közös (határon átnyúló) fejlesztések meghatározása. A tevékenység folyamatos, különös tekintettel a változó környezeti, társadalmi, gazdasági feltételekre. A hazai konkrét árvízvédelmi beruházások tervezett megvalósítási határideje 2013. A következő tervezési ciklusban további árvízvédelmi fejlesztések várhatók, amelyek előkészítése már most folyik. Egységes monitoring-hálózat kialakítása, amely igazodik a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek megvalósításához.
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A Víz Keretirányelvnek megfelelően a tagállamok elkészítették a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket. Ezek összehangolása szükséges. A meglévő monitoring rendszerek kiterjesztése és összehangolás is szükséges. Az árvízi biztonság megteremtése és fenntartása a tagállamok szintjén, illetve meglévő együttműködések keretében történik, fejlesztése hazánkban folyamatos. Az aszálykezelés az EU Fehér Könyv, ill. ennek továbbfejlesztéseként a későbbiekben várható klímairányelv szerint hajtható végre. 2013-ig a mintaprojektek megvalósulnak. A közös monitoring kialakítása a határvízi együttműködések keretében kezdhető el, a Víz Keretirányelv tapasztalatai szerint.
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	5 Biodiverzitás a Duna mentén 6. Duna menti Zöld Gazdaság 7 A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna régió országaiban a folyó melletti gyorsforgalmi utak bonyolítják le kamionokkal az Európa és Ázsia közötti teherforgalom jelentős részét, míg a személyforgalom jelentős része Európán belüli légi járatokkal valósul meg. Az ebből származó környezetszennyezés, illetve zsúfoltság csökkentése érdekében elsősorban a környezetkímélő közlekedési formák lehetőségeinek megteremtése szükséges, elsődlegesen a vasúti személy- és áruszállító kapacitások növelésével. A nemzetközi vasúti forgalomban cél az európai nagyvárosok közötti zárt nagysebességű nappali vonatok befogadására való felkészülés, a 400–600 km-nél nagyobb távolságra fekvő európai fővárosokkal és nagyvárosokkal a meglévő minőségi összeköttetés megtartása és fejlesztése nappali órákban EC, éjszaka EN vonattípusokkal (klímaberendezéssel, étkezőkocsi szolgáltatással, idegen nyelvű hangos utas tájékoztatással és helybiztosítással), a 400–600 km-nél kisebb távolságú viszonylatokban az üzlet- és térségpolitikai szempontok mérlegelésével napi 2–3 pár egyéb nemzetközi vonat közlekedtetése.</p> <p>A program egyik célja a vasúti összeköttetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a térség számára legfontosabb fő közlekedési irányokban.</p> <p>A program másik fő feladata a Duna hajózhatóságának javítása érdekében jelenleg megvalósítás alatt álló hazai TEN-T finanszírozású projektek ENSZ-EGB AGN követelményeinek megfelelő, 1812-1641 folyamkilométerek közé eső, a VI/B, 1641-1433 folyamkilométerek közötti szakaszán a VI.C kategóriájú vízi út megteremtése. Azonban a Duna térség esetében az ivóvíz-készletek és a természeti értékek miatt a társadalmi-gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntartható hajózás megteremtése szükséges. Ezért a kérdés komplex kezelése szükséges, ami érinti a hajózásnak a többi közlekedési alágazathoz (vasút és közút) való viszonyát, a vízi út természeti környezetet átmenetileg és tartósan érintő következményeit, illetve az ághajlat-változás következményeinek figyelembe vételét.</p> <p>A Duna medre a magyarországi szakaszon folyamatosan mélyül, és a kisvízszintek csökkennek, ami a hajózás feltételeit is rontja, továbbá jelentős ökológiai károkat is okoz. A Víz Keretirányelv előírásainak megfelelően az ökológiai károk enyhítése, illetve megszüntetése érdekében a hajózási célú műszaki beavatkozások nélkül is műszaki beavatkozásokat kell végezni, amit a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben meg kell tervezni és a terveket a</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>társadalmi vita után véglegesíteni kell.</p> <p>Az Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása szerint a hajózhatóság feltételeinek javítását támogatni kell, de csak úgy, hogy a hajózás érdekében végzett beavatkozások kedvezőtlen ökológiai és környezeti hatásainak elhárításához szükséges beavatkozásokat is elvégzik, és a beavatkozások összesített hatása jelentősebb mértékű javulást fog eredményezni a hazai Duna-szakasz ökológiai állapotában, mint a helyenként esetleg jelentkező, de a Víz Keretirányelv előírásai szerint még elfogadható mértékű kedvezőtlen hatások.</p> <p>A program célja, hogy a fejlődés fenntarthatóságával kapcsolatos követelményeket betartva növelje a Duna, mint vízi szállítási útvonal kapacitását és ezzel igénybevételének arányát a szállítások lebonyolításában.</p> <p>A program az érintett országok érdekeinek, valamint a hajózás szerepének és jelentőségének figyelembe vételével alakítja a dunai hajózás jövőjét. Ez érinti a hajózó utat, a hajóállományt, a kikötői infrastruktúrát és a hajózás személyforgalomban betöltött növekvő szerepét. Az információs és kommunikációs technológiák belvízi közlekedésben történő alkalmazása elősegíti a belvízi közlekedés biztonságának és hatékonyságának jelentős növekedését; míg a hulladék-kezelési rendszerek fejlesztése a szennyezések megelőzését és a természeti környezet védelmét szolgálják.</p> <p>A multimodális fejlesztések megvalósításával, valamint a jelenlegi közlekedési infrastruktúra hiányzó közúti és vasúti kapcsolatainak kiépítésével erősíthető Magyarország logisztikai szerepvállalása a nemzetközi tranzit áruforgalomban.</p>
<p><i>A program tartalma (alprogramok)</i></p>	<p>3.1 Nagysebességű összeköttetés megteremtése a dunai térség fővárosai között. Ennek során a két megvalósítandó vasúti főirány:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kiemelt TEN-T 6. projekt Lyon-Trieszt-Divaca/Koper-Divaca-Ljubljana-Budapest-ukrán határ nagysebességű vasútvonal (5/b Helsinki közlekedési folyosó)▪ Kiemelt TEN-T 17. projekt Párizs-Strasbourg-Stuttgart-Bécs-Pozsony nagysebességű vasútvonal meghosszabbítása Győr-Budapest – Belgrád (Bukarest-Constanza) felé. (4-es Helsinki közlekedési folyosó) <p>Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) tartalmazza mindkét nyomvonalváltozatot. Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia (EKFS) vasúti alágazati célrendszere konkrét nyomvonal meghatározása nélkül</p>

<p>támogatja a nagysebességű személyszállítás nemzetközi forgalomban történő elindítását.</p> <p>3. 2. A transz-balkáni vasútvonal rekonstrukciója és fejlesztése a Constanza – Temesvár – Szeged –Szabadka – Baja – Gyékényes - Zágráb – Rijeka útvonalon. A szükséges munkálatok a következők:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Felújítás: Bácsalmás-Csikéria 10 km, Subotica (Szabadka) pályaudvar vágányhálózata;▪ Felépítmény-visszahelyezés: Csikéria-határátmenet 2,5 km, Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;▪ Alépítmény-megerősítés: Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;▪ Új építés: Szegedi közúti-vasúti híd építésével a Nagyállomás átmenő pályaudvari funkcióinak helyreállítása). <p>3.3 A Duna hajózhatóságának javítása környezetbarát és fenntartható módon, illetve a vizsgálatok elvégzése:</p> <ul style="list-style-type: none">• A dunai hajózó út-fejlesztés egészének stratégiai környezeti vizsgálata• A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata• A klímaváltozás dunai hajózásra gyakorolt potenciális hatásainak vizsgálata• A nemzetközi hajóút paraméterek (VI.C) kritériumainak eléréséhez a következő országokban szükséges lehet a hajóút javítása: Németország: (Straubing-Vilshofen); Ausztria: Bécs alatti szakasz; Magyarország: Szap (Győrzámoly és Nagybajcs közötti) – Déli országhatár (Kölked); Románia: teljes román Duna szakasz, így Duna-delta Románia és Ukrajna területén is., <p>3.4 A fenntartható hajózás információs és környezetvédelmi feltételrendszerének fejlesztése (Implementation of River Information Services - IRIS projekt kiterjesztése: Donau River Information Service - DonauRIS, Waste Management for Inland Navigation on the Danube - WANDA projekt továbbfejlesztése)</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Európai Unió közösségi belvízi hálózatában a harmonizált, összekapcsolható és nyílt navigációs és információs rendszer biztosítása érdekében közös követelményeket és műszaki előírásokat kell bevezetni. A folyó információs rendszer (RIS) keretében lehetőség van arra, hogy minden hajó helyzete ismert legyen különös tekintettel a veszélyes anyagokat szállító hajókra, illetve legyenek meg azok a kikötői parti infrastruktúrák, amelyek a rendkívüli, illetve az üzemszerű szennyeződések fogadni, és hatástalanítani tudják. Ugyanakkor a hajózások folyamatosan hozzájuthatnak az aktuálisan legfrissebb információkhoz a
--

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>folyómeder és gázlok, valamint a hajóút állapotáról, az áthajózási lehetőségekről, egyben az aktuális hajózást szabályozó rendelkezésekről</p> <ul style="list-style-type: none">• Egységes elveken és előírásokon alapuló környezetvédelem és a hulladékkezelés feltételrendszerének megteremtésének elősegítése a dunai hajózásnál (WANDA projekt eredményei alapján) <p>3.5 A Duna térség kikötőinek és a kapcsolódó komplex közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none">• Kikötők és multimodális logisztikai központok Duna és Tisza menti (pl. Szeged) rendszerének összehangolt fejlesztése (Magyarországon: kis és közepes városok kikötői rendszere: Győr (személykikötő), Győr-Gönyű, Komárom, Adony, Dunaújváros, Kalocsa-Foktő vagy Bogyiszló-Fadd, Baja, mohácsi magyar-horvát közös stb.)• Közcélú belső kikötői vasúti, közúti és vízdoldali infrastruktúra, illetve hajójavító kapacitások fejlesztése• A hiányzó haránt irányú közúti gyorsforgalmi és vasúti kapcsolatok kiépítése (M8, M9, Győr-Gönyű kikötő – M19 – M1 gyorsforgalmi utak, V0 Budapestet délre elkerülő vasútvonal kiépítése) <p>3.6 Nagyvárosokon belüli és várostérségek közötti nemzetközi kapcsolódást jelentő hajózási kezdeményezések támogatása pl.:</p> <ul style="list-style-type: none">• Duna Expressz: Dunakanyar és a fővárosi agglomeráció településeinek vízibuszos összeköttetése kombinálva a hagyományos hajókkal végezhető forgalommal, illetve új hajókonstrukciók kialakításával a Duna-Majna-Rajna vízi úton való forgalomra történő kiterjesztése.• CityLine: Bécs-Pozsony gyorshajó járat kiterjesztése Győr és Budapest felé
<p><i>Potenciálisan érintett további országok</i></p>	<p>Bajorország (hangsúlyos vasúti fejlesztések), Ausztria (nevesítik a Bécs-Budapest-Bukarest tengelyt), Szlovákia, Románia, Szerbia</p> <p>A V4+2 országok 2010. március 29-i miniszteri találkozásán Románia támogatta az NSV (csökkentett sebességgel történő) megépítésének tervét. A közös zárónyilatkozat hangsúlyozza, hogy a V4+2 szintű területfejlesztési jövőkép képezze e TEN-T hálózat felülvizsgálati eljárásának hátterét.</p> <p>Ausztria (non-paper szerint: környezetbarát közlekedési ütőér a Duna), Bulgária, Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia (non-paper szerint fontos a vízi szállítás szerepe).</p>

<p><i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i></p>	<p>TEN-T projektek esetében: Az EU alapszerződés XV. fejezet (154, 155 és 156 cikkelyek) és Decision No 884/2004/EC</p> <p>Transz-balkáni vasút esetében: Az Európai Bizottság COM [2007/32] 2007. január 31-i közlekedéspolitikai iránymutatásokról szóló közleménye, amely szerint „a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Páneurópai folyosó/térség kiterjedését aktualizálni kell, hogy abban tükröződjenek az EU bővítését követő új geopolitikai összefüggések, és hogy jobban összekapcsolják a transzeurópai hálózatok fő tengelyeit a szomszédos országokéval. Ezért... javaslatot tesz ... a Földközi-tenger, a Fekete-tenger és a Kaszpi-tenger térségeinek, valamint ... a tengerparttal nem rendelkező országok összekapcsolására.”</p> <p>A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát.</p> <p>Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény.</p> <p>EU alapszerződés XV. fejezethez (154, 155 és 156 cikkelyek) illeszkedés. A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Víz Keretirányelvről szóló direktívája. az Európai Parlament és a Tanács 884/2004/EK határozatában foglaltakhoz kapcsolódóan és a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. Törvény. Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása (2009.11.16) a Duna magyarországi szakasza hajózhatóságának javításával kapcsolatos elképzelésekről</p> <p>A folyami információs rendszerekre vonatkozó Európai Uniós jogszabályi háttér:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS)• A Bizottság 414/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, a folyami információs szolgáltatások (RIS) tervezésére, megvalósítására és működtetésére vonatkozó műszaki iránymutatásokról.• A Bizottság 415/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott hajó-helyzetmegállapító és nyomon követő rendszerekre vonatkozó műszaki előírásokról• A Bizottság 416/2007/EK rendelete (2007. március 22.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó
--	--

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, hajósoknak szóló hirdetményekre vonatkozó műszaki előírásokról</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Bizottság 164/2010/EK rendelete (2010. január 25.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott elektronikus hajózási adatszolgáltatás műszaki előírásairól • A magyar jogszabályi háttere: 219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet „a folyami információs szolgáltatásokról” • a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról szóló 17/2002. (III. 7.) KöViM rendelet • Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény • Intermodális fejlesztések: Magyar Logisztikai Stratégia.
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>EU Koordinátorok: Laurens Jan Brinkhorst (TEN-T 6. projekt) és 2009. áprilisig Balázs Péter (TEN-T 17. projekt) Érintett országok állampolgárai, vállalkozásai Célcsoport: érintett városok lakossága, a térségben élők, a térségbe vízi úton érkezők Kedvezményezettek: a szolgáltatásokat igénybe vevők teherfuvarozók és szállítmányozók Együttműködő partnerek: önkormányzatok, kutatóintézetek, érintett civil szervezetek, vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat. A létrejövő infrastruktúra elemek a természeti környezet védelme, a szennyezések és zsúfoltság csökkentése mellett hozzájárulnak a kereskedelmi akadályok lebontásához és ezzel az Egységes Piac megteremtéséhez. A nagysebességű vasútvonali összeköttetés jelentősen csökkentené az utazásra, szállításra fordított időt, ezáltal segítene áttérni az utasforgalmat a jóval környezetszennyezőbb repüléstől. A transz-balkáni vasútvonal lehetőséget teremthet az érintett országok régióközpontjainak (pl. Temesvár, Szeged, Szabadka) vasúti összeköttetésére.</p> <p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	A program várható eredményeként mérséklődik a közúti szállításból adódó környezetterhelés a régió átmenő forgalommal terhelt területein, emellett élénkül az ipari-kereskedelmi tevékenység az fejlődő infrastruktúra-beruházások környezetében, valamint új munkahelyek jöhetnek létre.
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A TEN-T 17. (Párizs-Pozsony) projekt 2020-ig jön létre, míg a 6. projekt (Lyon-Trieste-ukrán határ) 2025-ig (ebből a Ljubljana-Budapest vonal 2015-ig) jön létre. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata 2011-2015 • Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében 2011-2015 • Folyami információs rendszerek: 30 hónap (2010-2013 között), míg a fejlesztések többsége esetében 2-5 év a kivitelezés időtartama. Duna hajózhatóságának javítása érdekében vizsgálatok várható időigénye 1-2 év • Kikötőfejlesztések időigénye eltérő • A közúti és vasúti fejlesztések előkészítésének időigénye minimum 5-10 év
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A transz-balkáni vasútvonal esetében előzetes tanulmányterv rendelkezésre áll, a megvalósíthatósági tanulmányterv készítésére 2009. évben SEE pályázat benyújtása történt meg. A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata és az ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében kutatások alapját a Consortium Danubiale (MTA Dunakutató Állomásnak a Nemzetközi Dunakutató közösséggel (IAD) kialakított kapcsolatrendszer alapján) biztosítja. • A nemzetközi hajózó út kialakításához a környezeti hatástanulmányok előzetes változatai készültek el. • A vízibuszos összeköttetésre vonatkozó koncepció elkészült és részletes kidolgozása folyamatban van. A projekt (Duna Expressz Projekt-néven) tervezési szakaszban van. Indítás várható időpontja 2010. Fejlesztési átfutás 2,5 év, Első járatok indítása 2013-ban (M0 Észak/M0 Dél). A hagyományos hajók intenzívebb bevonása a korszerűsítésükre fordítható források függvénye.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	4. Fenntartható dunai hajózás és intermodalitás További TEN-T hálózati elemekhez kapcsolódnak a nagysebességű vasútvonali projektek. A transz-balkáni vasútfejlesztést más kapcsolódó fejlesztések is támogatják: <ul style="list-style-type: none"> ○ Szeged „Biopolisz-híd” terve (kombinált közúti-vasúti híd építése esetén). ○ Budapest-Bukarest-Constanța nagysebességű vasútvonal terve és az erre vonatkozó kormány-

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>megállapodások (2007. nov. 14.).</p> <ul style="list-style-type: none">○ A módosított OTrT (az európai nagysebességű vasútvonal magyarországi szakaszának Szeged felé vezetése, elágaztatása D-DK felé).○ A vasút mellett halad a KKK által javasolt Ljubljana-Nagykanizsa-Szeged-Arad-Nagyszében nemzetközi közúti folyosó (2008. május). <p>Kapcsolódó 2014 után megvalósítandó EKFS vasúti alágazati fejlesztések (Dombóvár – Kaposvár (2 vágány alépítmény, 1 vágány felépítmény megépítése, Egységes Európai Vonatbefolyásoló Rendszer kiépítése); Kaposvár – Gyékényes (1 vágányú al- és felépítmény kiépítése)</p> <p>A Duna hajózhatóságának (a Duna 1708,2. és 1433. folyamkilométere közötti szakasza) javítására irányuló pénzügyi támogatást intézkedésre odaítélő Határozat 2008/XI/17 a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) területén történő „Tanulmányok a Duna hajózhatóságának javításáról (a 18. számú kiemelt projekt magyar része)” - 2007-HU-18090-S közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról (jelenleg megvalósítás alatt!)</p> <p>IRIS II: Az infrastruktúrák transzeurópai hálózatainak és az éves közlekedési program (TEN-T) keretében, a folyami információs szolgáltatások megvalósítása Európában (IRIS-Europe) a 2005-95003 S-S 07.57527 közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról 2006. június 7-i határozat a C(2006)2299 határozat módosításáról. a projekt már a végrehajtás fázisában van; a már jóváhagyott Strategic Action Plan szerint valósul meg.</p> <p>WANDA – Hulladékkezelés a Duna belvízi hajózásnál (célja; fenntartható, környezetvédelmi szempontból megfelelő és transznacionálisan koordinált nemzeti hajózási hulladékkezelési koncepciók kidolgozása, próba üzemek alkalmazása, és a finanszírozáshoz pénzügyi modell kialakítása, amelyek mind a „szennyező fizet” alapelvet veszik figyelembe.)</p> <p>A hajózhatósággal kapcsolatos kutatási projektek szorosan kapcsolódnak a 2. <i>Élvizeink értékeinek megtartása programhoz.</i></p> <p><i>A közlekedési beruházások összhangban kell, hogy legyenek a 3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban valamint a 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig programokkal.</i></p>
--	---

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően</i>
A program megnevezése	4. Biodiverzitás a Duna mentén – A természeti örökség és ökológiai szolgáltatások védelme
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Indokoltság: A folyók mentén található természetes, illetve természet közeli életközösségek hazánkban és európai szinten is kiemelkedő értéket képviselnek. A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedí legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapancsa, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi rész kivételével –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatához tartoznak. A Duna magyarországi szakaszán található mellékágak mind természetvédelmi, mind vízvédelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bírnak. A természeti értékek megőrzésének egyik módja a genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodó tájfajta védelme.</p> <p>Cél: A folyó menti élőhelyek természeti értékeinek, természetes folyamatainak a megőrzése, amely a vízkészletek védelmét is elősegíti. A természet közeli környezet ugyanakkor számos fejlesztési lehetőséget biztosít a vízi-, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztéséhez is. A vízi és part menti életközösségek és természeti értékek megőrzése, a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítése hozzájárul a helyi lakosság életminőségének javításához és megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez. Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természet közeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a program célja a Dunához kapcsolódó természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára, összhangban a természetvédelem szakmai törekvéseivel.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése</p> <p>5.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra rezervátum létrehozása</p> <p>5.1.2. Danubeparks - Duna Folyó Hálózat a Védett Területekért – transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a természeti örökség megőrzésére a Duna mentén.</p> <p>5.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése</p> <p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltétel-rendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok és a Natura2000 területekkel kapcsolatos kommunikáció javítása</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p> <p>4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja</p> <p>5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója</p> <p>Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrárói Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása <p>5.3.2 Faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja</p> <p>4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásainak felmérése, a fenntartható erőforrás használat kereteinek kidolgozása</p> <p>4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése</p> <p>4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára – A VIZA 2020 program kiterjesztése a vándorló halak Duna hossz-menti átjárhatóságának biztosítása érdekében, A Vaskapu I. és a Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések.</p> <p>4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna mentén</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>A Duna menti országok, illetve a Magyarországgal határos országok</p>
<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen, mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>Regulation (EC) No 1882/2003 Természetvédelmi direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átvélő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Turizmus fenntartható fejlesztése</p> <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezet-tudatosság javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: természeti környezet (élőhelyek, ritka fajok, tájfajták, egyéb értékek stb.), helyi lakosság, gazdálkodók Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzeti park-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi-kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, illetve kedvező háttérrel ad a szelíd turizmusfajták elterjedésének.</p>
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A program megvalósításának időtartama az egyes projektektől függően 2-5 év, illetve folyamatos
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program egyes elemei előkészítettségének helyzetét a projektlapok tartalmazzák
<i>Kapcsolódás más</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna térségben

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

programokhoz/projektekhez

12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	5. Duna menti zöld gazdaság
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A globális klímaváltozás és a növekvő munkanélküliség által befolyásolt és jelentős fejlődési korlátokkal (pl. növekvő energia és nyersanyag szükségletek és árak stb.) rendelkező gazdaság megújulásának egyik ígéretes útja az ún. Zöld Gazdaság. A kérdés komplex, több tényezőre és körülményre kiterjedő kezelése során nemcsak a termelést végzők szereplők, de a termékeket fogyasztók szerepének, illetve az állam gazdasági szerepének újragondolása szükséges.</p> <p>A globális szintű éghajlatváltozás fenyegető környezeti hatásai okán mind inkább előtérbe helyeződik a zöld gazdaság térnyerése, ezen belül a zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése. A zöld foglalkoztatás bővítése a spanyol-belga-magyar elnökségi prioritások között is szerepel, mint olyan terület, amely esetében konkrét előrelépést terveznek (zöld munkahelyek kialakításának elősegítése közösen a társadalmi partnerekkel az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság támogatására).</p> <p>A program célja a környezeti hatások Duna menti országok közötti összefogással a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és genetikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése. Ezen túlmenően a program célja, hogy a vállalkozások technológiai fejlesztéseik által közvetlenül csökkentsék a környezeti terhelést, azaz kimutathatóan növeljék az energia-, víz- és egyéb nyersanyaghasználat hatékonyságát, csökkentsék a hulladéktermelés és egyéb káros kibocsátások mennyiségét és veszélyességét. Cél, hogy a környezetvédelmi szemléletmód, a fenntarthatóság figyelembevétele rendszerezetten és tudatosan bekerüljön a vállalkozások működési, termelési döntéseibe. Szükséges a hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszerhasználatból és az optimalizált tápanyag-gazdálkodásból származó előnyök növelése.</p> <p>A biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésének fontos eleme a mezőgazdasági termelésbe vont területeken a génmódosított növények termesztésének elkerülése, megakadályozása. Ennek megfelelően szükséges a hagyományos növényfajták, megőrzése és újratermelésbe történő bevonása, a hagyományos gazdálkodási formák felélesztése.</p>

<p><i>A program tartalma, alprogramok</i></p>	<p>Zöld Gazdaság programja, megerősödésének ösztönzése a következő beavatkozásokkal lehetséges:</p> <p>5.1 Zöld Gazdaság megerősödésének ösztönzése</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A gazdaság környezeti hatásait is tükröző teljesítmény-mutató rendszer kidolgozása ▪ A vállalkozások jelenleg is működő tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat. ▪ A környezetvédelmi ipar termék és technológiai fejlesztésének ösztönzése ▪ Munkavállalás és új munkahelyek létesítésének ösztönzése a környezetvédelmi iparban ▪ A Gazdasági szereplők és fogyasztók környezettudatosításának erősítése ▪ Szociális gazdaság (nonprofit szektor) és helyi piacok létrehozatala ▪ Szabályok a termelési folyamatok és termékek vonatkozásában, amelyek kifejezetten a munkavállalók, az egészség és a környezet védelmére irányulnak a gazdasági tevékenység káros hatásaival szemben. ▪ Zöld adó- és támogatási politikái hozzájárulnak a társadalmi és környezeti szempontból igazságos gazdasághoz (pl. ökoadó és bónuszok, Zöld Bank) ▪ Kis- és közép, illetve induló vállalkozások tevékenységét és együttműködéseiket elősegítő pénzügyi eszközök megerősítése, illetve létrehozása az Európai Befektetési Bank aktív részvételével <p>5.2 Minőségi élelmiszer-ellátás, ökológiai és hagyományos termelési kultúra alapú agrárfejlesztések; GMO-mentesség fenntartásának biztosításához szükséges feltételek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszéd, információáramlás és együttműködés erősítése ▪ Az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának elősegítése ▪ Génmódosított növények használatát és terjedését vizsgáló monitoring-ellenőrző rendszer létrehozása és a GMO növények élettani hatásaival foglalkozó hosszú távú tudományos kutatások kiterjesztése <p>5.3. A zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>Duna menti országok, mint Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Ukrajna Horvátország, Szerbia (</p>
<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<p>Az Európai Zöldek „A green economic vision for europe -Európa zöld gazdasági jövőképe” című állásfoglalása; Az ökológiai élelmiszerek GMO mentességre vonatkozó közösségi jogszabályok (a 834/2007/EK tanácsi, valamint ennek végrehajtási jogszabálya, a 889/2008/EK bizottsági rendelet) vonatkozó rendelkezései</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	A Tanács 18 hónapra szóló programja (16771/09) – spanyol-belga-magyar elnökségi trió program
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I. D Élelmiszerellátás biztonsága II. C Fenntartható ipari fejlesztések
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Gazdasági kutatóintézetek, környezetvédelmi vállalkozások, tudományos és technológiai fejlesztő intézetek, fogyasztói szervezetek, civilszervezetek; termelők, kis- és középvállalkozások, kereskedők
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A várható átalakulás során tisztábbá válik a környezet, több kis- és középvállalkozás jön létre, növekedik a környezetvédelmi célú kutatások aránya és jelentősége. A térség adottságainak kiaknázása révén, nő a regionális termelési/kereskedelmi teljesítmény, valamint az élelmiszer és környezetbiztonság. A vidékfejlesztés céljával egyezően a vidéki népesség helyben tartása, számára vonzó élettér és munkakörülmények létrehozása a helyi erőforrások átgondolt, integrált és fenntartható hasznosításával.</p> <p>A zöld gazdaság erősítésével megvalósul a környezeti infrastruktúra fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő fejlesztése, a természeti erőforrások hatékonyabb és takarékosabb használata. Az egyes környezetvédelmi technológiai fejlesztések minél több környezeti elem minőségének, funkcióinak megőrzése szolgálatába állnak, illetve egy adott környezetben lévő teljes termelési/fogyasztási szerkezetet (szükségleteket, igényeket; illetve termelőkapacitásokat) alakítanak fenntarthatóbbá tesznek.</p> <p>A program keretében erősíteni kell a Duna menti ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszédet, információáramlást és együttműködést. A már példaértékű, más területen működő vállalkozások (mint pl. a Novohrad-Nógrád Geopark) által kidolgozott módszer felhasználásával ösztönözni kell közös vállalkozások létrehozását, a rendelkezésre álló erőforrások optimalizálását.</p> <p>Tekintettel arra, hogy még mindig alacsony a feldolgozott ökotermékek aránya, aminek egyik oka, hogy a vállalkozások – részben tőkehiány miatt – nem kellő mértékben építették ki a szükséges kapacitásokat, ezért szükséges a megtermelt ökotermékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának segítése. Ily módon elősegíthető az ökotermékek árának csökkenhetése, nagyobb arányú elterjesztése, amely révén a programban kitűzött célok teljesítése még könnyebben elérhetővé válna. A Duna mentén fekvő tagországok nagymértékben hozzájárulnak az Európai kiemelt célok, mint pl. a fenntartható fejlődés, fenntartható fogyasztás és termelés megvalósításához</p> <p>A vállalkozások tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat.</p>
<i>Program finanszírozásának</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>forrása</i>	
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A program előkészítettsége</i>	A Zöld Gazdaság koncepcionális és elvi szabályozási elemei elgondolások szintjén, míg a vállalkozások és az ökológia termelési kultúra támogatási rendszerének egyes elemei pl. technológiai fejlesztésekre és agrár-környezetvédelemre vonatkozóan már léteznek.
<i>Kapcsolódás más programokhoz, projektekhez</i>	Természeti és biológiai örökség megőrzése érdekében tett beavatkozásokhoz kapcsolódnak, illetve elősegítik a társadalmi integrációt

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 2	<i>Klímaváltozás társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek mérséklése</i>
A program megnevezése	6. A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az éghajlatváltozás korunk egyik legnagyobb kihívása a társadalom és a gazdaság számára, különösen az időjárási szélsőségeknek kitett térségekben. E hatások típusaiban és kiterjedésükben eltérőek a Duna vízgyűjtő országaiban. Ezért szükséges lenne egységes filozófiával megközelíteni a megoldás felé vezető utat a Fekete erdőtől a Fekete tengerig, és mintaterületek kijelölésével összevetni azokat a lépéseket, amelyek megtétele szükséges e hatások mérséklésére. Számos területen folynak kutatások (ESPOK Klíma, magyarországi Változás Hatás Válaszadás (VAHAVA) projekt, AGRISAFE, Water CoRe stb.), amelyeknek eredményei felhasználhatók és specializálhatók a Duna vízgyűjtőjén.</p> <p>Az aszály és a klímaváltozás témakörével kapcsolatban az elnökségi időszak alatt szakértői szintű egyeztetés és ahhoz kapcsolódóan konferencia kerül megrendezésre. A magyar elnökség időszakában elindítható lenne egy együttműködés a klímaváltozás káros hatásainak mérséklésére irányuló projektek kidolgozásával. A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) 2012-re klímaadaptációs stratégia kidolgozását irányozta elő.</p> <p>A Kárpát-medence térségére az évi átlagnál nagyobb mértékű hőmérséklet-emelkedés várható a nyár és az őszi folyamán, és általában a Duna vízgyűjtőjén az éghajlat melegedésének mértéke nagyobb lesz, mint a globális átlag. A vízhiány, illetve az aszály közvetlen hatással vannak az emberekre, a természetes élővilágra és a vizet felhasználó és attól függő ágazatokra, kiemelkedően a vízgazdálkodásra és a mezőgazdaságra. A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosságmege tartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása a közép- és alsó-Dunavölgyi országokban közös érdek.</p> <p>A prognosztizált változások, a tartós aszályok megjelenése szükségessé teszik a meglévő vízrendszerek átalakítását, esetenként új vízrendszerek kialakítását. A nagyobb mértékű vízvisszatartással, az ellátatlan területeket elérő térségi vízátvezetésekkel biztosítható, hogy a gazdasági, természetvédelmi, és kommunális vízigények folyamatosan kielégítőek legyenek. A jelenleg folyamatban lévő, a Tisza vízgyűjtő területfejlesztési stratégiáját kidolgozó TICAD projekt (Tisa Catchment Area Development), amely az Európai Területi Együttműködés Délkelet-európai Programban (ETC - SEE) 5 ország részvételével készül (2009-2012). A Duna vízgyűjtőterületének részeként, az Európai Duna Stratégiában tervezett javaslat e projekt folytatása TICAD^{ADAPT}</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>néven, amely speciálisan a klímaváltozás hatásaival (aszály, árvíz) szembeni alkalmazkodással foglalkozik.</p> <p>A nagyvárosok a hőszigetek kialakulásával veszélyeztetettek a városi levegőminőség szempontjából. Évente egyre gyakoribb a szmog riadó, amely megelőzése fontos feladat. Nemzetközi tudástranszfer, műholdas térképi rendszer és közös jogintézmények kialakítása szükséges.</p> <p>A program célja, hogy minta-programok és projektek megvalósításával és a tapasztalatok nemzetközi megosztásával növelje a klímaváltozás hatásaival szembeni intézkedések eredményességét, ezzel növelje a klímaváltozás hatásainak fokozottan kitett régió alkalmazkodási képességét. Cél a közös fellépés az ökológiai egyensúly helyreállítása érdekében az ember, a természet és a gazdaság harmonikus fejlődésének biztosításával, valamint a környezettudatosság erősítésével.</p>
<p><i>A program tartalma, alprogramjai</i></p>	<p>6.1. Homokhátság - komplex tájgazdálkodás– Az alprogram célja hagyományos homoki gazdálkodás, tanyai életforma – mint jellemzően magyar kultúrtörténeti érték – fenntartásának támogatása a lakosság helyben tartásán, életfeltételeinek (a tanyai lakosság elszigeteltségén, egészségügyi és mentálhigiénés rossz állapotának) javításán keresztül. Másrészt megoldásokat kell találni az ökológiai rendszer működésének javítására a vízgazdálkodási problémákra annak érdekében, hogy a gazdálkodás feltételei javuljanak.</p> <p>6.2. Élő és élhető Tisza mente - Tisza Komplex Alprogram</p> <p>7.2.1. A Tisza vízgyűjtőterületének fejlesztése - TICAD</p> <p>7.2.2. A Tisza vízgyűjtőterületének klímadaptációs stratégiája - TICAD^{ADAPT} – A javasolt alprogram a klímaváltozással szembeni sérülékenység elemzésével, a vízgyűjtőre jellemző két legfőbb veszéllyel: a szárazodással és a növekvő árvízi kockázattal szembeni alkalmazkodási stratégia kialakítására helyezi a hangsúlyt a területfejlesztési, tájgazdálkodási és vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés integrációjával.</p> <p>6.3. Hőszigetek minimalizálása az egészséges környezet, a városi levegőminőség érdekében - Célja a felmelegedő területek azonosításával olyan hosszú távú intézkedések kidolgozása, melyek a hőszigetek negatív hatásait enyhítik, továbbá a hőszigetek tér- és időbeli dinamikájának megértése, kis és nagy léptékben egyaránt, amely lehetővé teszi a nagyvárosok és települések energia-háztartási modelljének kifejlesztését.</p> <p>6.4. Fenntartható, versenyképes mezőgazdaság vízgazdálkodási feltételeinek biztosítása - Az élelmiszer termelés biztonságának garantálásához kulcskérdés a fenntartható vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázat kezelés (vízvisszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>A Duna vízgyűjtő országai a közös alkalmazkodási stratégiák kialakítása érdekében egy-egy hasonló adottságú mintaterülettel csatlakozhatnak a két programhoz:</p> <p>A Homokhátsági projekt alapvetően magyar-szerb együttműködésben zajlik, a jelentős, klímaváltozás hatásainak kitett és jelentős mezőgazdasági területekkel rendelkező Románia és Bulgária részvételével alakítható a közös alkalmazkodási stratégia.</p> <p>A TICAD^{ADAPT} projekt a Tisza vízgyűjtő országainak részvételével, a növekedő árvízi veszélyeztetettséggel küzdő dunai mellékvízgyűjtőkkel rendelkező Németország és Csehország csatlakozhat a projekthez.</p> <p>A Hőszigetek minimalizálása elsősorban a Duna mente nagyvárosait érinti</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>A Homokhátságra vonatkozó kormányhatározatok, Országos Területfejlesztési Terv, Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia</p> <p>A Területfejlesztésért Felelős Miniszterek Európa Tanács Konferenciája (CEMAT) – Tisza Egyezmény;</p> <p>2007/60/EC Árvízvédelmi direktíva;</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	Horizontális szempont: A klímaváltozás társadalmi- gazdasági- környezeti hatásainak mérséklése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A Duna vízgyűjtő lakossága, gazdálkodói, mint célcsoport</p> <p>Vízügyi ágazat, terület- és településfejlesztés és -rendezés, agrárágazat szereplői, mint együttműködő partnerek</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Tapasztalatcsere a klímaváltozás elleni tevékenységekben, tervezésben; az ökológiai egyensúly helyreállítása; az ember és természet és a gazdaság kapcsolatának tudatos fejlesztése; klíma- és környezettudatosság javulása; városi életminőség javulása; természeti rendszerek működőképességének javulása;</p>
<i>A program finanszírozása</i>	Kohéziós Alap, Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>a meglévő tanulmányok felhasználásával együttműködési program kialakítása – 2011</p> <p>mintaprojektek készítése egységes megközelítés alapján – 2012</p> <p>cselekvési terv – 2013-14 utáni időszakra</p>
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A Homokhátság területére készült alprogramok és projektek, megalapozó tanulmányok</p> <p>TICAD jelenleg folyó projekt a Tisza vízgyűjtő területfejlesztése címmel előzménynek tekintendő</p>
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	7. Danube Science - Dunai Tudományos klaszter és kutatási tér
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A 21. századi modern felsőoktatási intézményekben a tudományos kutatás szerepe is jelentősen felértékelődött. Az egyetemek között egyre élesebb európai – sőt, sok területen globális – szintű verseny folyik a minőségi hallgatókért. A nemzetközi megmérettetést a régió egyetemei sem kerülhetik el. A nemzetközi verseny fokozódásával egyre inkább középpontba kerül az egyetemek közötti hatékony együttműködés, az egyes egyetemek komplementer erőforrásainak koordinált kihasználása az egyetemi kiválóság fokozása érdekében.</p> <p>A Duna-menti Rektori Konferenciát (Danube Rectors' Conference, DRC) 1983-ban Bécsben alapította meg az Ulmi, a Linzi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem. Jelenleg 13 ország 51 felsőoktatási intézménye tagja a hálózatnak. A DRC általános célja az oktatás és kutatás fejlesztése a régióban, a tagegyetemek közötti bilaterális és multilaterális kapcsolatok kiépítése által. A Dunai Tudományos Klaszter az oktatás és kutatás terén hoz létre együttműködések a képzési kínálat, a kutatási területek összehangolása érdekében.</p> <p>A régióban hagyományosan magas szintű bilaterális K+F együttműködések zajlanak Magyarország és Németország, valamint Ausztria között, valamint újabban Magyarország és Románia között is, melyek folytatása és kiszélesítése szükséges. A program olyan kutatási területeket kell, hogy magába foglaljon, amelyeknek a kutatási eredményei közvetlen hatással vannak a térségre és céljuk a térség fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás. Külön egyetemközi kutatások irányulnak a Duna makro térség belső kohéziójának erősítését célzó regionális témákra, a társadalmi-gazdasági kohézió erősítésére és egyes szállítási-logisztikai szakképzések nemzetközi együttműködésben jönnek létre.</p> <p>A program célja, hogy mind az oktatás, mind a kutatás terén erősítse és kiterjessze a régió meghatározó egyetemeinek együttműködését, egyrészt az egyetemek versenyképességének javítása, másrészt pedig az egyetemek innovációs potenciáljának növelése érdekében, hogy ezzel fokozza az egyetemek hozzájárulását a régió gazdasági fejlődésének megújításához.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>7.1 Duna-menti rektori Konferencia egyetemközi együttműködéseinek kibővítése a doktori tanulmányok, oktatói és hallgatói mobilitás, valamint a klímaváltozás és a világörökségek témáiban a felsőoktatási szolgáltatások javítása érdekében</p> <p>7.2 Duna Térség Közös Kutatási Program (ERANET) kereteinek kidolgozása, a program megvalósítása</p> <p>7.3 Duna-völgye tudástár és regionális tudományi együttműködések létrehozása</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	7.4. Közös belvízi hajózási központ és ennek bázisán oktatási, képzési programok megvalósítása a folyami hajózás, szállítmányozás és logisztika terén
<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország (non-paper: oktatási-kutatási és tudományos együttműködések), Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Politikai döntéshozói elköteleződés a Budapesti Stakeholder Konferencián
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III. C Oktatási-képzési együttműködés
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Egyetemi hallgatók, oktatók, tudományos kutatók, felsőoktatási intézmények
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A dunai térségben az egyetemek közötti kapcsolatok révén erősödik a tematikus specializáció, létrejön a közös kutatási tér, ezek révén az egyetemek versenyképessége nő, a gazdaságra gyakorolt hatásuk erősödik, ezzel a régió gazdaságának innovációs képessége erősödik. A regionális kutatások révén a térség belső kohéziója erősödik..
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekthez szükséges egyetemközi együttműködési forma (DRC) már 1983 óta létezik. A közös kutatás teret érintő program előkészítése kb. 2-3 év (ERA-Net létrehozása a program előkészítésére). Ezt követően maga a Római Szerződés 169. cikk szerint megvalósuló program körülbelül 6 év, ebből az első fázis kb. 1-1,5 év, a második fázis pedig 4,5-5 év.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	Kapcsolódó prioritás és intézkedés: III. A. Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C. Oktatási és képzési együttműködések Jelenleg futó projektek pl.: II. Közép-magyarországi Regionális OP 4.2.1. Liszt Ferenc Zeneakadémiája, az európai felsőfokú zenei oktatás megújuló központja Budapesten illetve III. A Közép-Európai Oktatási Együttműködés (CECE; Ausztria, Csehország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia) keretein belül zajló projektek

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A Duna-térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően</i>
A projekt megnevezése	8. Biztonságos Duna térség
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség biztonsága több dimenzióban jelentkezik. Ezek a közbiztonság (migráció és bűnözés elleni fellépés), az egészségügy, és a környezetbiztonság valamint az energiabiztonság - és a hozzá kapcsolódó energiatermelési és szállítási kérdések – dimenziói.</p> <p>A Duna menti közlekedési folyó nemcsak a munkaerő és az áruk, de az ehhez kapcsolódó migráció és szervezett bűnözés egyik legfontosabb nemzetközi útvonala is. A több országot érintő nyomozások és felderítések a megelőzés nélkülözhetetlen részei, míg a migrációval és a munkaerő szabad mozgásával szorosan összefüggő jelenség a járványok terjedése, amelyek következményeit elsősorban a nemzetközi együttműködések keretében lehet mérsékelni. Szükséges a határokon áterjedő környezeti kockázatok megelőzése és mérséklése, pl.: árvizek, szennyezések előfordulásának és hatásainak mérséklése.</p> <p>Az energiaellátás biztonságának megteremtésével csökken a társadalom és gazdaság szereplőinek kiszolgáltatottsága. A biztonság egyrészt vonatkozik a rendszerek és létesítmények biztonságos üzemeltetési körülményeinek megteremtésére és az ezzel kapcsolatos emberi egészségre és környezetre gyakorolt káros hatás elkerülésére, másrészt arra, hogy az energia a szükséges biztonsággal rendelkezésre álljon a fogyasztók számára. Ezért egyaránt kiemelt figyelmet kell fordítani az energia-hálózatok és –termelő kapacitások fejlesztésére összehangolva azt az energiatakarékosság és a termelési (pl. nukleáris) biztonsági követelmények igényével, valamint a lokális megújuló energia-rendszerek (nap, szél, geotermikus) létrehozására, amelynek feltételei több országban is rendkívül kedvezőek.</p> <p>A program célja, hogy a térség több dimenzióban értelmezett biztonságának fokozásával segítse elő a gazdálkodás stabilitását és javítsa a térség által kínált életminőséget, ezzel javítsa a gazdaság versenyképességét és a társadalom stabilitását a régió egészében.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>8.1. Duna térség közbiztonságának javítása (migráció és bűnözés elleni közös fellépés összehangolása, vízi sürgősségi központ létrehozása)</p> <p>8.2. Járványok megelőzése – nagytérségi egészségügyi monitoring hálózat megszervezése és működtetése (Smart River Health)</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>8.3. Nukleáris erőművi együttműködések a Duna mentén (üzemeltetési tapasztalatcsere, képzés, kutatás és fejlesztés)</p> <p>8.4. Energia-ellátás biztonságának javítása (Határkeresztező energetikai vezetékek – földgáz és villamos energia - fejlesztése és újak kialakítása)</p> <p>8.5. Megújuló energiahasznosításra vonatkozó stratégiák és kutatási együttműködések, valamint kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Csehország, Ausztria, Szlovákia, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Elsősorban politikai elkötelezettség az energiafüggőség csökkentésére és a térség biztonságának javítására
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I.B Energia-ellátás biztonsága és I. C társadalmi-gazdasági biztonság javítása, I. A. Természeti környezeti értékek védelme
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Magyar Villamos Művek Zrt., Földgáz-szállító Zrt., helyi energiatermelő vállalkozások, illetve önkormányzatok, rendvédelmi és határőrizeti szervezetek, Nemzeti Parki Igazgatóságok, KÖVIZIG-ek, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőségek, Civil szervezetek, Érintett államigazgatási szervek.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az intézkedések hatására mérséklődik a migráció és a bűnözés, várhatóan csökken a járványveszély. Az erőművi biztonsági beruházásoknak tulajdoníthatóan csökken a katasztrófák veszélye, a határokon átívelő szállítási kapacitások fejlesztésével javul a térség energia-ellátási biztonsága. A megújuló energiatermelést célzó helyi fejlesztési intézkedések következtében mérséklődik a nagy ellátó rendszerektől való közvetlen függőség. Várható eredmény: 2020-ra elérendő 186PJ/év megújuló energia felhasználás. A környezeti biztonság erősödése, Határon áttérjedő szennyezések csökkenése. Javul az EU 114/2008. EK Irányelvben megfogalmazott Kritikus Infrastruktúra Védelmi törekvése.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatosan
<i>A program előkészítettsége</i>	Különböző előkészítettségű projektek
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	A társadalmi-gazdasági kohéziót célzó intézkedésekhez illeszkedik, TÁMOP 3.4.1b („migráns”) pályázati kiírás

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	9. Duna menti intézményközi együttműködések
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Magyarország a rendszerváltás illetve az EU csatlakozása óta nagy ütemben alakul át egy demokratikus társadalom, e társadalmat kiszolgáló piacgazdaság illetve az ezekre épülő és ezeket a rendszereket irányítani képes több szintű kormányzati kultúra (governance) paradigmába rendeződő hármass-egysége felé. A paradigmaváltás során e három terület (együtt)működésének a logikája a centralizált, szektorális és alapvetően normatív kormányzati/fejlesztési szervezeti- és intézmény- rendszer felől egy több szintű (decentralizált), területi szemléletű, kooperatív (stratégiai) struktúra irányába mutat.</p> <p>Az átalakulás azonban egyrészt meglehetősen változó eredménnyel járt e három területet illetve ezek (együtt)működését illetően másrészt pedig az átalakulás dinamikája a mai napig intenzíven alakítja ezeket. A Duna régió egy új lehetőséget teremt mivel a Duna Stratégia ügye, a megszólított társadalmi, gazdasági és politikai szereplők illetve a köztük kialakuló együttműködés intézményi és szervezeti rendszere az integrációs folyamat részeként kiindulópontjává és hajtóerejévé válhat a good governance kiteljesedésének, illetve a különböző szintű kormányzati szereplők határon túlnyúló együttműködésének.</p> <p>A „jó kormányzás” legfontosabb alapelveit nemzetközileg elfogadott módon szokásosan a következőkkel jellemzik: széleskörű részvétel; megegyezésre, konszenzusra törekvés; felelősség vállalása, felelősségre vonhatóság; átláthatóság; fogékonyság a történésekre; hatásos és hatékony működés; méltányosság, mindenkit átfogó működés; jogállamiság. Ezek révén biztosítható a korrupció minimalizálása, továbbá az, hogy a döntéshozók meghallják a kisebbségek és a legsebezhetőbbek hangját is. A jó kormányzat nem csak a jelen, de a jövő szükségletei iránt is fogékony.</p> <p>A Duna régió szorosabb együttműködése, a latens növekedési tartalékok feltárása az együttműködő felek közötti bizalmon múlik. Ennek gátja, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak védelme, tisztelete egy-egy országban messze elmarad a legjobb gyakorlattól. E kisebbségek együttműködése, hídszerepe a Duna régió s az EU érdeke. A szomszédos államokban élő magyar nemzeti kisebbségek képvisleti irodája Brüsszel javaslatot tett az Európai Bizottság felé e tárgykörben és a meglévő együttműködési hálózatra támaszkodva állandó javaslattevő fórum létrehozását irányozta elő a Duna régió.- béli nemzetek kisebbség népcsoportjai képviselleteivel, a SOLVIT –</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>az Egységes Piac vitarendezési fóruma - mellett a dunai (Danube H-SOLVIT) létrehozásával..</p> <p>A program célja, hogy elsődlegesen az együttműködések ösztönzésével a kormányzás területi szintjeinek mindegyikén javítsa a régióban a társadalmi irányítás (kormányzás) minőségét, ezzel erősítse a régió társadalmi hatékonyságát és gazdasági versenyképességét.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>9.1. Önkormányzatok, településszövetségek, eurorégiók, gazdasági és őshonos kisebbségi érdekképviseletek, és állami intézmények határokon átnyúló együttműködése</p> <p>9.2. Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések és közös engedélyezési eljárások folyamatának kidolgozása és bevezetése (mintaprojektek: Budapest európai Metropolisz Program, Duna Főutca Program, Duna menti történeti városközpontok rehabilitációja)</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>Németország (non-paper: együttműködések a jogbiztonság, good governance terén), Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Szlovénia, Horvátország, Szerbia (non-paper: kapcsolat a Duna menti városokkal), Románia, Bulgária (non-paper: Ruse nemzetközi információs és együttműködési központ a regionális és helyi hatóságok számára)</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>V4+2 országok területfejlesztési minisztereinek 2010.03.29 találkozájának közös zárónyilatkozata hangsúlyozza a folyamatos határon átnyúló területrendezési együttműködések folytatását és további országokra való kiterjesztését.</p> <p>A „governance” témakörben európai szinten is megindult párbeszéd, amelynek eredménye már az Európa 2020 stratégiában is megjelenő önálló kormányzás fejezet. A témakör súlyát jelzi, hogy a többszintű kormányzás és szubszidiaritás elvével a spanyol elnökség alatt informális miniszteri találkozó keretében foglalkoztak az EU tagállamok (Málaga, 2010. március 16-17.).</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>III.D. Együttműködés és partnerség</p>
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Önkormányzatok, állampolgárok csoportjai, önkormányzati szövetségek, állami intézmények és szervezetek</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A kormányzás hatékonyabbá válik, jobban átláthatóak a források, a felhasználások, a költségek és a hasznok. Nőhet a kormányzás hatásossága is, ha valóban mindenkit átfog a cselekvés, ha a társadalmi programokért viselendő felelősségbe a kormányzat minden szinten bevonja a partnereket. A Duna Stratégia új lendületet ad az átalakulás folyamatának elősegítve ezzel egy koherensebb, hatékonyabb, flexibilisebb és mindenki számára elérhetőbb és kiszámíthatóbb kormányzási kultúra kialakulását. A Duna Makro Regionális ernyője megteremti az együttműködés szervezeti és intézményi rendszerét.</p>
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	<p>Európai Szociális Alap, Citizens for Europe, Culture 2014, Youth</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program nem igényel engedélyezési eljárást, míg a meglévő együttműködések pl. Duna Partnerségi Hálózat jó alapot jelenthetnek.
<i>Kapcsolódás másprogramokhoz, projektekhez</i>	Magyarország-Szlovákia Kezdeményezés egy Fenntartható Hálózati Együttműködésért II., (Európai Területi Együttműködési program) DunaLog program

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Prioritás	III. Dunai identitás és együttműködés erősítése
A program megnevezése	10. A dunai identitás erősítése – örökségvédelem, együttműködések
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség összetartozását az ott élő népek (nemzetek, kisebbségek, etnikumok, migránsok) kultúrájának, egymás hagyományainak, kulturális és történelmi örökségének ismeretén alapuló kölcsönös tiszteletben tartása erősítheti. A számos elemében összefonódott történelmi múlt és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. Ennek fontos eszközei az örökség- és értékvédelem, a szellemi hagyományok ismerete és megismertetése, továbbá a régiók, intézmények és civil szervezetek közötti együttműködés is. Az eredeti helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, közös rendezvények, fesztiválok, konferenciák kulcsszerepet játszanak az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében. Az örökség helyszíneinek elősegítik mind az emberek kötődését, az identitástudatot erősítő források, ill. az önbecsülés erősítésének, az európai rangba helyezésnek az eszközei.</p> <p>Kulturális téren a régiós „önismeret”, többek között a történelmi, művelődéstörténeti, építészeti ismeretek és vizuális kultúra erősítése javasolt. Ennek terei a közoktatás és a felsőoktatás intézményei mellett a közművelődés, valamint az iskolán kívüli kulturális (művészeti) oktatás intézményei, amelyek rendszerének és hálózatoságának fejlesztése, a meglévő intézményrendszerek összekapcsolódásának támogatása járulhat hozzá a közös művelődéstörténet jobb megismeréséhez és jellegzetességeinek felelevenítéséhez és a jobb regionális kommunikációhoz. A kultúra olyan hozzáadott értéket biztosít a fejlesztéseknek, amelyek a tömegtermeléssel és kínálattal szemben egyedivé teszik a terméket, így növelve az adott régió/település vonzerejét és látogatottságát.</p> <p>Az állami és önkormányzati szervezetek fejlesztésének sikerét alapvetően határozza meg a társadalmi elfogadottság és az aktív részvétel. Ennek elősegítése érdekében szükséges mozgósítani a civil társadalom meghatározó szereplőit, akik elsősorban kulturális együttműködések révén szerepet töltenek be a közös identitás megerősítésében. A nemzeti kisebbségek kapcsolatainak erősítése a népek közötti megértés és közös cselekvés alapja lehet.</p> <p>Az oktatás (köz- és felsőoktatás), képzés és az oktatási, képzési, kulturális együttműködések és a kulturális</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>szolgáltatások együttesen a társadalmi és a területi kohézió erősítésében jelentős szerepet játszanak. Az identitástudat erősítése és a hálózatos együttműködés egyik legfontosabb, a jövő nemzedékeit orientáló szerepe az oktatás-képzés területén valósulhat meg a tapasztalatcsere és tudástranszfer elősegítésével, az oktatás-képzési programok Duna-tematikus kiterjesztésével, a hálózatok bővítésével, továbbá az identitástudat fejlődésével, az oktatás-képzés eszközeivel befolyásolható környezettudatosság növelésével.</p> <p>A tárgyi, szellemi, épített/ingatlan kulturális örökséggel, kulturális javakkal kapcsolatban az egyes országokban folyó szakmai munka tapasztalatainak megismerése egyeztetése további lehetőségeket teremt azok szakszerű és funkcióiban megújuló megőrzéséhez. A Római Birodalom határát képező Danubius folyamnak a déli oldalán húzódott a limes-út és erődrendszer. A Limes Világörökséggé nyilvánítása lehetőségeket kínál egyrészt a közös történelmi örökség bemutatására és tudatosítására, másrészt a térség összetartó erejének számító hajózás múltjának megismerése is. Az emlékhelyek és a hadi kultúra ápolása a közös múltban gyökerező identitás megőrzésének fontos része.</p> <p>Fontosnak tartjuk, hogy az együttműködések által a stratégiában résztvevő országok fokozottabban, együttesen kapcsolódjanak be az Unió programjaiba, így különösen a „Kultúra 2000”, az „Európa a Polgárokért” az „Ifjúság”, és diákcsera programokba, közösen lépjenek fel a pályázati lehetőségek kiaknázása érdekében és az UNESCO értékvédelmi törekvéseihez való csatlakozásban.</p> <p>A program célja tehát, hogy a kulturális és civil együttműködések ösztönzésével és a közös kulturális örökség megőrzésével illetve hasznosításával segítse a dunai azonosságtudat kialakulását, ezzel erősítse a térség társadalmi szolidaritását és fokozza a társadalom összetartó erejét.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>10.1 Kulturális együttműködések a dunai identitás erősítése érdekében: közös kulturális rendezvények, programok, dunai fesztiválok rendezése, művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, örökség helyszínek művelődéstörténeti rendezvényekkel való színesítése; nemzetközi együttműködések; konferenciák, csereprogramok, közös táborok, Duna menti eredeti történelmi helyszíneken egyes témákhoz kötődő együttműködések, a Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belüli együttműködések, illetve DANUBIANA képzőművészeti projekt. Ez utóbbi célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit.</p> <p>10.2 Oktatás, képzés és az oktatási, képzési együttműködések az egész életen át tartó tanulás jegyében és kulturális együttműködések</p> <ul style="list-style-type: none">▪ A Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belül közös oktatási programok, rendezvények, koncertek,

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>iskolai csereprogram</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ DANUBIANA képzőművészeti projekt célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit. ▪ Történelmi szakmák felelevenítése, oktatása nemzetközi táborokban, kurzusokon <p>10.3 Duna térségi kulturális értékek védelme: érték- és örökségvédelmi együttműködések, közös tudományos kutatások, tapasztalatcserék, közös képzések, kurzusok, konferenciák, rendezvények, szakmai gyakorlatok; hadi emlékhelyek gondozása</p> <p>10.4 Nemzeti kisebbségek nyelvi, kulturális és egyházi-vallási közösségek együttműködései</p> <p>10.5 Civil szerveződések közötti együttműködések az EDRS sikere érdekében: tudásbázis, tapasztalatcsere</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Erkölcsei és politikai elköteleződés; a hadi sírok gondozása esetében a háborúk áldozatainak védelméről nemzetközi jogszabályok gondoskodnak. 1949. augusztus 12-én írták alá a humanitárius nemzetközi jogokat szabályozó Genfi Egyezményeket. A IV. Genfi Egyezmény 130. cikke, valamint az 1977-ben kelt I. Kiegészítő Jegyzőkönyv 34. cikke az elesettek maradványait, a II. Kiegészítő Jegyzőkönyv 16. cikke pedig a kegyhelyeket, így a hadisírokat és a katonai emlékműveket is védi.</p> <p>Az EU Duna Régió Stratégiájának egyik meghatározó feladata és eleme, hogy érvényre juttassa a stratégiában részt vevő államok, térségek, valamint a Duna régió szomszédsága felé azokat az értékeket, politikai normákat, kritériumokat, amelyeket az Európai Unió magáénak vall és a nemzetközi kapcsolatok rendszerében képvisel. Ezen értékek között meghatározó szerepet játszanak, a <i>népek és nemzetek közötti történelmi megbékélés, a demokratikus jogállamiság, a türelmesség, az emberi és kisebbségi jogok tisztelete.</i></p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III.A Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C Oktatási és képzési együttműködés, III.D Együttműködés és partnerség
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Civil szervezetek, nemzetiségi szervezetek és kisebbségi önkormányzatok, egyházak és oktatási-kulturális szervezeteik, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Magyar Urbanisztikai Társaság, Megyei Múzeumok igazgatóságai, Monostori erőd, érintett önkormányzatok Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága; érintett Duna-menti egyházközösségek,
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Identitás erősítése a különbségek hangsúlyozásával, egymás hagyományainak, jellegzetességeinek megismertetése
<i>program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos megvalósítás
<i>A program előkészítettsége</i>	Egyes elemeiben már létező együttműködések, illetve számos (együttműködési) projekt nem igényel tervi vagy engedélyezési eljárást.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Kulturális örökségvédelmi területen számos folyamatban lévő projekt ismert; a Danube Limes projekt – Central Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül) Kulturális és oktatási, képzési intézmények között jelenleg is meglévő együttműködések, közös kutatások
<i>Kapcsolódás más programokhoz, programokhoz</i>	12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig program 10. Duna-menti intézményközi együttműködések

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	11. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig
<i>A program előzményei, indokltsága, célja</i>	<p>A Duna: Európa jelentős turisztikai potenciállal rendelkező fontos közlekedési folyosója, amelynek közös turisztikai desztinációként történő kezelése több nemzeti pozíció papírban is igényként merült fel. Közös turizmus fejlesztési stratégia szükséges az ökológiai és környezeti feltételek biztosításához, a turisztikai infrastruktúra hálózatos fejlesztéséhez, valamint a fejlesztések koordinálásához, hatékonyságuk növeléséhez. A folyó középső és délkelet-európai szakaszára jelenleg készül a SEE Programban a 7 ország 16 partnerét magába foglaló DATOURWAY projekt, amely közös turizmus stratégia és információs bázis stb. elkészítését tűzte ki célul, és 2012-ig tart. A Program célja elsősorban a jelenlegi DATOURWAY projekt területének kiterjesztése a Duna mente németországi és ausztriai (esetleg ukrainai és moldvai) szakaszára (DATOURWAY^{Black to Black}), továbbá hogy más tematikus turisztikai csomagok, útvonalak létrehozására is teret nyújtson. Végző célja egy nemzetközi együttműködésen alapuló Duna Desztináció Menedzsmen szervezet (hálózat) kialakítása. A program kiemelten kell, hogy foglalkozzon a Dunához kötődő vízparti turizmus lehetőségeinek kiaknázásával, a vízfelöli megközelítés javításával, továbbá a városok folyóhoz vezető keresztirányú és hosszanti kapcsolatainak javításával. Szükség van a kulturális örökség helyszínek fejlesztésére, kibontakoztatására, nagyközönség számára való bemutatására, ezáltal az örökség turizmusba való minél szélesebb körű bekapcsolására.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>11.1. DATOURWAY^{Black to Black} (2013-tól kezdődően)– a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig,</p> <p>11.1.1. Duna desztináció menedzsmen (3DM) kialakítása mintaprojekt</p> <p>11.1.2. Határon átnyúló tematikus útvonalak és turisztikai programcsomagok létrehozása (Duna menti kulturális örökségi helyszínek (várak, erődök, kastélyok, lakótornyok, tájházak, muzeális intézmények, régészeti lelő- és bemutatóhelyek, egyházi épített örökség, történelmi kertek stb.), Történelmi városközpontok láncolata, vallási turizmus stb.) megőrzése, művelődéstörténelmileg hiteles helyreállítása. A projektcsomag része:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szentendre-Budapest-Baja-Újvidék egyházi jellegű épített örökségének helyreállítása ▪ Pozsony-Budapest közötti (Győr, Pozsony, Komárom, Esztergom, Visegrád) egyházi jellegű épített örökség helyreállítása ▪ Temesvár-Budapest egyházi jellegű épített örökség helyreállítása

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Európai Örökség Cím helyszínek hálózata <p>11.2. Duna SPA – a Duna menti gyógy-potenciálok harmonizált fejlesztése 11.3. A Duna Régió Főutcája – a vízparti sáv élmény-szerűvé tétele, Duna-völgyi panoráma út,kialakítása 11.3.1. EuroVelo6 teljes kiépítése és promóciója 11.4. „Dunai vízitúrázók partraszálló helyei”-nek hálózatos fejlesztése 11.4.1. Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén 11.5 Danube Limes projekt – Central Europe (a limes UNESCO világörökségként való feltárása és bemutatása)</p>
<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária (Ukrajna, Moldova)
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nincs. Éppen ezért szükséges néhány projekt javaslat esetében (egységes követelményrendszerek jöjjenek létre: Duna SPA, Vízi sportbázisok és vízi-, kerékpáros közlekedés szabályai és feltételei stb.), hogy megvalósuljon a feltételek harmonizációja.
<i>Duna stratégiához illeszkedés</i>	II. B - Turizmus fenntartható fejlesztése III.B Értékvédelem és közös tervezés: Közös (épített) örökség megőrzése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Turisztikai szervezetek (Magyar Turizmus Zrt. és hazai turisztikai vállalkozások) régiók, önkormányzatok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Duna régió egységes és tematikus turisztikai pozicionálása, új attrakciók és hálózatos együttműködések kialakítása, ezzel a turizmus szerepének növekedése a régió országainak fejlődésében
<i>Program finanszírozásának forrása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Projektenként általában 2-3 év DATOURWAY ^{Black to Black} – 2013-ban indulhat, időtartam 1 év Duna Spa – 2 év Duna Régió Főutcája – EuroVelo6 – építés:2-3 év, promóció: 2 év Vízi sportbázis lánc – 2010-2020 Dunai vízitúrázók partraszálló helyei – 2013-2017
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás)</i>	Futó projektek: - DATOURWAY projekt – South East Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül)

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>várható időtartama stb.)</i>	Projekt-javaslatok: (a projektek koncepcionális szintű előkészítése folyik. Javasolt indítás: 2013): <ul style="list-style-type: none">• DATOURWAY^{Black to Black}• Duna Spa -• Duna Régió Főutcaja• EuroVelo6• Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén• Dunai vízitúrázó partraszálló helyei
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	A megfelelő vízminőséget, ökológiai környezetet biztosító programok, örökségvédelmi tevékenységek, elsősorban: 4. Biodiverzitás a Duna mentén 10. A dunai identitás erősítése